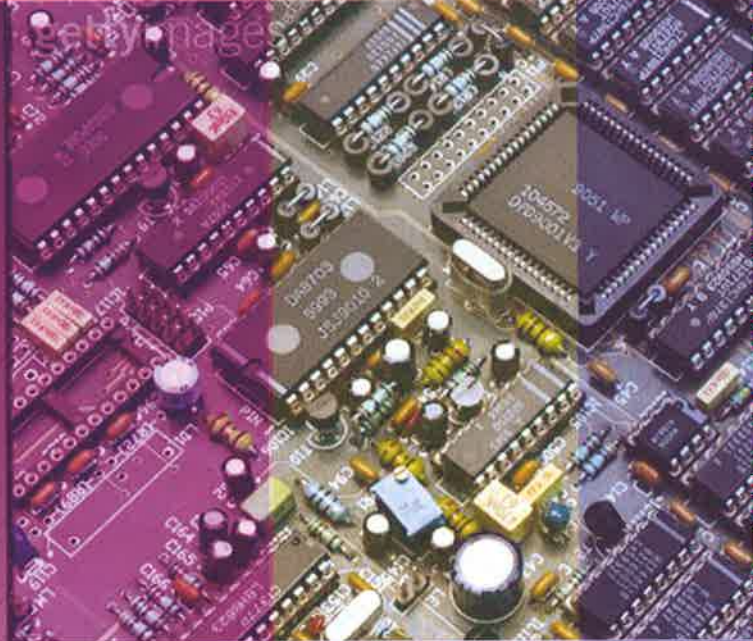

IMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ YIL : 18 SAYI : 185 EKİM 2005

MÜHENDİSSİZ OLMAZ

TÜRKİYE'DE MÜHENDİSLİK, MİMARLIK ! NEREYE?

TMMOB 'nin kuruluşunun 51. yılını kutlayacağımız bu yılki "Mühendislik Mimarlık Haftası" bu sayı için başyazı konusu olarak seçildi. Umarım 3 Ekim AB tartışmalarına kilitlendiğimiz şu günlerde önümüzdeki sürecin, ülkeyi ve TMMOB'yi nereye götüreceği üzerine sıkça tartışırız. Bu tartışma mesleğimizin ve ülkenin geleceği ile yakından ilgilidir. Zira AB ile 3 Ekim'de imzalanan ve topyekun hepimizin geleceğinin imza altına alındığı çerçeve belgesi koşullarını bırakınız tartışmayı, öğrenme olanağı dahi bulamadık.

Buna karşılık sokaktaki vatandaşa sorulan sorulara alınan yanıtlar hep aynı... Onlar iyimser ve çok iyi şeyler bekliyor!. Yatırımların artacağı, işsizliğin azalacağı, refahın yükseleceği vs.

Halbuki halen AB içinde, üstelik bu projenin ana bileşeni olan Almanya, Fransa, İngiltere gibi GB ülkelerinde bile, bu ülkelerin yurttaşlarının AB sonrası üretimden aldıkları payın azaldığı, işsizliğin ise arttığını göstermektedir! Ancak her konuda olduğu gibi bilgi sahibi olmadan fikir üretmeyi seven, "medya nasıl görmemizi istiyorsa" öyle gören, ama düşünmeyen ve düşünce açıklamının, paylaşmanın "suç olduğu kabullü" bir toplum yapısının bu konuda da çuvalla(tıl)masını yadırgamıyoruz.

Vatandaşımızın böyle yorumlamasının asıl nedeninin; "Baba erenlerin önüne konulan iki bardak şarabın hangisi iyidir sorusuna, birinci bardaktan bir yudum alarak, öteki daha iyidir!" yanıtında gizlidir! En azından bundan daha kötü olamaz!

AB müktesebatı gereği önümüzdeki süreçte her alanda ciddi değişiklikler yaşanacak. Alınacak kararların etkileyeceği kesimlerin canı yandıkça yeni tartışmalar yaşanacak. Bu tartışmalar TMMOB içinde uzun bir zamandır yapılıyor. EMO İstanbul Şubesi'nce yapılan AB, GATTS Sempozyumu buna son örnektir. Ancak toplumun her kesiminde olduğu gibi mühendisler ve mimarlar da en azından şimdilik "eylemek yerine, beklemektedirler!"

Cumhuriyetin kuruluşu ile, ülkede yaşanan ağır koşullara karşın mühendislik ve mimarlık meslek alanı ülkenin kalkınma hamlesine duyulan gereksinim, devlet tarafından yurtdışında az sayıda mühendis yetiştirilerek aşılımaya çalışılmıştı. 1954'de dönemin koşulları gereği TMMOB aslen devlet yapısı içinde oldukça etkin olan mühendis ve mimarlar tarafından kurulmuştur.

1960'lı yıllardan itibaren dünyada ve ülkede yaşanan gelişmeler TMMOB'yi de etkilemiş, demokrasi ve özgürlük talepleri ile ilerici, yurtsever güçlerin yönetimlere gelmesi ile TMMOB yeni bir döneme girmiştir. O günden bu yana TMMOB emek, demokrasi, özgürlük talebini demokrasi mücadelesinin ve mesleki mücadelenin ayrılmaz bileşeni olarak görmektedir. Bu nedenle sayısız "haçlı seferine" maruz kalmışsa da kimsenin "arka bahçesi" olmamıştır.

Ama günümüzde küresel bir tehditle karşı karşıya kaldığımızı bilerek, sermayenin küreselleştiğini kavrayarak, ülkenin ve mesleğimizin ulus*devlet sınırları içinde savunulmasının yeterli olup olmadığını tartışmak zorundayız. Geline süreci tarihsel bu saldırının politik çerçevesi tartışılarak "tehlike tanımı" yapılmalı, sürekli yenilenen kapitalist küresel örgütlenme pratiğine karşı iflas etmiş örgütlenme yöntemleri ile yanıt verilemeyeceği tartışılmalıdır. Kapitalizmin daha çok üretimi daha ucuz mal etmek için temel gereksinimlerinden biri de mühendislerdir. Biz mühendisler ülkenin içine düşürüldüğü bu süreçte daha çok kümülatif düşünmek, üretmek ve politik süreçleri mesleki ve demokratik mücadelede etkin kılmak zorundayız.

Üreterek gelişen bir ülke, güçlü bir mesleki ve toplumsal yapı için mühendis ve mimarlar örgütlü mücadeleye...

Yaşasın devrimci TMMOB!

Mühendislik, mimarlık haftanız kutlu olsun.

Musa ÇEÇEN

EMO İzmir Şb. YK Bşk

1954
TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ
ODASI
İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ
YIL:18 SAYI:185 EKİM 2005

Elektrik Mühendisleri Odası

İzmir Şubesi Adına Sahibi:

Musa ÇEÇEN

Yazı İşleri Sorumlusu

Şemsettin BABADAĞ

Yayına Hazırlayan

Kamer TÜRKÜYLMAZ

Ayda bir çıkar.

Elektrik Mühendisleri Odası

İzmir Şubesi Üyelerine Ücretsiz Yolların.

EMO İzmir Şubesi Bülteninde yayınlanan her türlü haber ve yazı izin almak koşulu ile kullanılabilir. Yayınlanan yazılardan yazarlar sorumludur.

Yayın Komisyonu:

**Avni GÜNDÜZ, M. Macit MUTAF, Ahmet BECERİK, Mehmet GÜZEL,
N. Sedat GÜLŞEN, Kürşat SELÇUK, Özgür TAMER**

Yazışma Adresi:

EMO İzmir Şubesi

1337 Sk. No: 16 K:8

Çankaya-İZMİR

Tel/Fax: 0.232.489 34 35

izmir@emo.org.tr

Url:www.izmir.emo.org.tr

Baskı

Altındağ Grafik Matbaacılık

1. San. Sit. 2839 Sk. No:28

Mersinli-İZMİR

Tel : 0232. 457 58 33

Baskı Tarihi:

09.10.2005

TELEKOM HAKKINDA RESMİ YALANLAR SİVİL GERÇEKLER KAMUOYUNA DUYURULDU

Türk Telekom'un satışının iptali için Elektrik Mühendisleri Odası, Makina Mühendisleri Odası (MMO) ve KESK Haber-Sen tarafından başlatılan 'Özelleştirmeler durdurulsun, Telekom'un satışı iptal edilsin' kampanyası çerçevesinde İzmir'de EMO, MMO ve Haber-Sen İzmir Şubeleri imza kampanyası ve bilgilendirme broşürlerinin dağıtımı gerçekleştirildi. 21-22 Eylül 2005 tarihlerinde Kıbrıs Şehitleri Caddesi'nde açılan imza masası ile haberleşme altyapısıyla doğal tekel konumundaki Telekom'un özelleştirilmesinin kamu çıkarlarına aykırı olduğu bir kez daha kamuoyunun dikkatine sunuldu.

Kampanya açılışında Şube Başkanı Musa ÇEÇEN;

hükümet tarafından yürütülen özelleştirme uygulamalarının ekonomik gerekçeleri olmadığını vurgulayarak bu uygulamaların arkasında uluslararası sermaye gruplarının çıkarları ve IMF'nin direktifleri olduğunu ifade etti.

Telekomünikasyonun stratejik önemi olduğuna dikkat çeken ÇEÇEN; Türkiye'de herkesin kimi ne zaman aradığına, ne kadar konuştuğu bilgisine hatta ne konuştuğu bilgisine ulaşma olanağı vardır. Özel bir şirket tüm bu bilgileri kendi ekonomik çıkarları için denetlemek isteyebileceği gibi yabancı istihbarat örgütleri ile de paylaşabilir, dedi.

Türk Telekom'un özelleştirilmesinin blok satış şeklinde olduğu, kurumun stratejik olmadığı gerekçesiyle yabancılara satış konusunda da bir sınırlandırma getirilmediği belirtilen açıklamada, dünyada telekom alanında yapılan özelleştirmelerde devletler, şirketler üzerindeki kontrolü elinde tutabilmek için blok halinde satış yöntemini tercih etmemekte halka arz ve altın hisse yöntemini tercih etmekte olduğu vurgulandı.

Türk Telekom'un satışına karşı Danıştay'a yürütmenin durdurulması için davalar açıldığı belirtilen kampanyada kamuoyunun bu davaların takipçisi olması için çağrıda bulunuldu.

Üyelerimiz www.telekomsatilamaz.org adresinden kampanyaya destek olabilirler.

HUKUK

DANIŞTAY BİR KEZ DAHA KARAR VERDİ; FEN ADAMLARI TUS ÜSTLENEMEZ!

Aydın İli Söke İlçesi Belediyesi tarafından bir yapının elektrik fenni mesuliyetinin fen adamlarınca üstlenilmesine olanak tanınması nedeni ile Odamız tarafından verilen ruhsatın iptaline ilişkin açılan dava Aydın 1. İdare Mahkemesi'nde görülmüş ve 19.06.2003 gün E: 2002/425 K: 2003/335 sayılı karar ile uygulamanın iptaline karar verilmiştir. Ancak Söke Belediyesi tarafından karar temyize götürülmüştür.

Aydın İdare Mahkemesi'nin kararı Danıştay 6. Dairesi tarafından görüşülmüş ve 15.06.2005 tarih E: 2003/7115, 2005/3616 sayılı karar ile **3194 sayılı İmar Kanunu'nun 38. maddesinde sayılan Mühendisler, Mimarlar ve Şehir Plancıları Dışında Kalan Fen Adamlarının Yetki, Görev ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelik uyarınca mimari proje hazırlanması ve uygulanmasındaki sorumluluğun mimarlık eğitimi görmüş fen adamlarınca, statik ve tesisat planı, proje, resim ve hesaplarının hazırlanması ve uygulanmasındaki sorumluluğun ise mühendislik eğitimi görmüş fen adamlarınca yerine getirilmesi gerektiği, bu nedenle mühendis olmayan elektrik teknikerlerinin fenni sorumlu olamayacağından** dava konusu işlemin iptali yolundaki temyize konu Aydın 1. İdare Mahkemesi'nin 19.06.2003 günlü kararının bozma istemi yerinde görülmeyerek mahkeme kararının ONANMASINA oybirliği ile karar verilmiştir.

ŞUBEMİZİN DÜZENLEDİĞİ SEMİNERLER DEVAM EDİYOR

Şubemizin Eylül-Ekim Eğitim Programı çerçevesinde düzenlediği eğitimlerle üyelerimizin bilgi birikiminin artırılması hedefleniyor.

KOMPANZASYON EĞİTİMİ

Aydın'ın Söke ilçesi ve çevresinde çalışmakta olan meslektaşlarımıza yönelik Kompanzasyon konulu eğitim, 08 Eylül 2005 tarihinde Söke Recep Yazıcıoğlu Kültür Merkezi'nde düzenlendi. Elektrik Müh. İrfan ARABACI tarafından verilen eğitime başta Söke olmak üzere, Aydın, Kuşadası ve Didim ilçelerinden toplam 27 kişi katıldı.

Eğitim çerçevesinde "Reaktif Güç Kompanzasyonu" konulu bir sunum gerçekleştirildi. Sunumda endüktif ve kapasitif bileşenli empedansların matematiksel tanım ve çizimleri, bu empedanslar üzerinden akan akımların tanım ve çizimleri ve bu değerler çerçevesinde hesaplanan reaktif güç tüketimi, kompanzasyonun gereği ve yasal gereklilikleri, reaktif güç kompanzasyonunun temel ilkeleri ve kompanzasyon işletmesindeki temel noktalar, reaktif güç kompanzasyonunda seri rezonans (şebeke harmonikleri) ve paralel rezonans (yük harmonikleri) konularına değinildi.

Eğitime İzmir Şubesi Örgütlenme Sekreteri Ertan BEYAZIT, İzmir Şube Yönetim Kurulu üyesi Elk. Y. Müh. Taner İRİZ, Aydın İl Temsilciği Teknik Görevlisi Elk. Elo. Müh. Yılmaz DUDU, Aydın temsilcimiz Ahmet ÖZTÜRK, Söke temsilcimiz Elk. Müh. Mustafa USLUYÜZ, Kuşadası temsilcilerimiz R. Fikret ÖZÖVER ve Ergun SAKARYA da katılıp, üyelerimizin genel görüş, öneri, eleştirileri ve sorunlarını birebir dinleme şansı buldular.

KABLO BACASI VE ENERJİ ODASI UYGULAMA ALANLARI BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

TEDAŞ Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan "Kablo Bacası ve Enerji Odasını Ölçü ve Detayları ile Uygulama Alanlarına İlişkin Esaslar" konusunda üyelerimizin bilgilendirmesi amacıyla Şubemiz tarafından 15, 22, 23 Eylül 2005 tarihlerinde İzmir, Manisa, Aydın illerinde bilgilendirme toplantısı düzenlendi.

Elk. Müh. Ahmet BECERİK'in bilgilendirmede bulunduğu toplantıda; kablo bacası uygulaması ve yerinin tespiti ile ilgili

hususlar, elektrik sayaç panosu yeri ve ölçülerinin tespiti, cihazların panoya yerleştirilmesi, enerji odası uygulaması ve yerinin tespiti konuları incelendi. 15 ve 19 Eylül 2005 tarihlerinde Şubemizde yapılan toplantılara SMM ve yapı denetim firmalarında çalışan 70 üyemiz, Manisa İl Temsilciliği'nde 22 Eylül 2005 tarihinde SMM ve GEDİZ EDAŞ'ta çalışan 50 üyemiz, Aydın İl Temsilciliği'nde 23 Eylül 2005 tarihinde 20 üyemiz katıldı.

KOROZYON VE KATODİK KORUMA SEMİNERİ

Şubemiz seminer programı çerçevesinde Korozyon ve Katodik Koruma Semineri 29-30 Eylül 2005 tarihlerinde gerçekleştirildi.

Gazi Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Timur KOÇ tarafından sunulan seminerin ilk gününde korozyon genel ilkeleri, çeşitleri, boru hatlarında görülen korozyon olayları, korozyon korunma yöntemleri başlıklarında korozyonun oluşumu irdelendi. İkinci günde ise katodik korumanın genel ilkeleri, katodik koruma tasarımı ve katodik koruma uygulamaları işlendi.

Yaklaşık 40 üyemizin katıldığı seminere EMO Bursa, Ankara, Denizli, Kocaeli ve İstanbul Şubelerinde görevli mühendis Oda personeli de izledi.

Seminer sonunda yapılan değerlendirmede korozyon ve katodik koruma konusuna ilişkin eğitimlerin detaylandırılarak sürdürülmesi gereği dile getirildi.

II. ULUSAL YAZILIM MÜHENDİSLİĞİ SEMPOZYUMU GERÇEKLEŞTİRİLDİ

II. Ulusal Yazılım Mühendisliği Sempozyumu 22- 24 Eylül tarihleri arasında ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi'nde gerçekleşti. İki Ege Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü ve Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi'nce düzenlenen sempozyumun ikincisi ODTÜ Bilgisayar Mühendisliği Bölümü ve Elektrik Mühendisleri Odası Ankara Şubesi'nce ortaklaşa düzenledi.

38 bilimsel bildirinin sunulduğu sempozyumda "Yazılım Mühendisliği Perspektifinde Özgür Yazılım-Açık Kaynak Kod", "Standartlaşma ve Sertifikasyon" ve "Yazılım Sektörü Çalışanlarının Sorunları" konu başlıklarında paneller gerçekleştirildi. Yazılım Mühendisliği alanında ulusal ölçekte bir durum tespiti yapmayı, bu alandaki evrensel değişimi ve gelişimi irdelerek, geleceğe yönelik yeni açılımlarda bulunmayı amaçlayan UYMS'05 akademik ve endüstriyel çalışmaları bir araya getirdi. Sempozyum kapsamında çok sayıda firmanın ürünlerini ve uygulamalarını tanıttığı bir de sergi düzenlendi.

İlk transistörlü bilgisayar için mikrokod programını

geliştiren ve yazılım mühendisliği alanı kurucularından sayılan Prof. Dr. C. V. Ramamoorthy, Prof. Dr. Mehmet Akşit ve Prof. Dr. Murat M. Tanık sempozyuma davetli konuşmacı olarak katıldılar.

Ramamoorthy, 1961 yılında Honeywell şirketinin ilk transistörlü sayısal bilgisayarı olan H290 için mikrokod programını geliştirerek bu alanda bir ilke imza atmasının ardından Teksas Üniversitesi Elektrik Mühendisliği ve Bilgisayar Bilimleri bölümü profesörü olarak çalıştığı dönemde geliştirdiği FACE sistemi NASA tarafından uzay mekiği yapısal sınama tesislerinde kullanıldı. Yazılım mühendisliği alanına yaptığı katkılarından dolayı çok sayıda uluslararası ödül alan Ramamoorthy'nin 150'den fazla yayını, eş editörlüğünü yaptığı üç kitabı ve bilgisayar mimarisi, yazılım mühendisliği, bilgisayar sınama ve tanısı ve veritabanları konularında patentleri vardır.

Sempozyuma davetli konuşmacı olarak katılan Prof. Dr. Mehmet Akşit, Hollanda'da bulunan Twente Üniversitesi'nde görev yapıyor. Avrupa'da yazılım mimarileri ve "aspect'e dayalı" yazılım dili konularında ekol oluşturan Akşit'in geliştirdiği "Tasarım Cebiri" yazılım mühendisliğinin geleneksel mühendislikler gibi olgunluğa erişmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Sempozyumun bir diğer davetli konuşmacısı ise yazılım mühendisliği alanına getirdiği yenilikçi yaklaşımlarıyla dikkat çeken Prof. Dr. Murat M. Tanık olmuştur. Altı kitap ve çok sayıda teknik rapor ve yayına imza atan Tanık; halen Alabama at Birmingham Üniversitesinde görev yapmaktadır. Prof. Dr. Murat M. Tanık "Society for Design and Process Science" adlı organizasyonun da kurucuları arasında yer almaktadır.

11. ULUSAL KONGRE'DE SEKTÖR SORUNLARI TARTIŞILDI

Ödamız tarafından 1985 yılından bu yana iki yılda bir düzenlenmekte olan Elektrik-Elektronik-Bilgisayar Mühendisliği 11. Ulusal Kongresi ve Fuarı 22-25 Eylül 2005 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirildi. EMO İstanbul Şubesi, YTÜ Elektrik Elektronik Fakültesi ve TÜBİTAK birlikteliğiyle gerçekleştirilen etkinlikle; enerji, haberleşme, bilgisayar ve bilişim alanlarındaki araştırma ve geliştirme çalışmalarının sergilendiği, paylaşıldığı ve tartışıldığı bir zemin yaratıldı. Sektörümüzün tüm bileşenlerinin temsilcilerinin yer aldığı etkinlik; bilimsel çalışmaların özendirilmesi, bilim ve teknoloji alanında ulusal politikaların oluşturulması, geliştirilmesi ve yaşama geçirilmesi için üzerine düşen görevleri yerine getirdi.

11. Ulusal Kongre'ye gelen 181 bildiri, çeşitli üniversitelerde görev yapan öğretim üyelerinden oluşan 147 kişilik Bilim Kurulu tarafından değerlendirilerek, toplam 135 bildirinin sözlü sunumu gerçekleştirildi. Bildirilerin yanısıra kongre kapsamında; Türkiye'de Enerji Politikaları ve Özelleştirme, Türkiye'de Elektronik Endüstrisinin Konumu ve Küresel Pazardaki Rekabet Gücü, Türkiye'de Bilişim Sektörü başlıklarında paneller ve birçok seminer düzenlendi.

EMO İstanbul Şube Başkanı Erol Celepsoy'un yönettiği **Türkiye'de Enerji Politikaları ve Özelleştirmeler** konulu panelde EMO Yönetim Kurulu Başkanı Kemal ULUSALER, KESK-Enerji Sanayi ve Maden Emekçileri Sendikası Başkanı Kemal BULUT, Elektrik Üreticileri Derneği Müdürü Ahmet Oktay KAVAS, Dünya Enerji Konseyi Türk Millî Komitesi Yönetim Kurulu Üyesi Gültekin TÜRKÖĞLU, YTÜ Elektrik Mühendisliği Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Haluk

GÖRGÜN ülkemizde enerji sektöründe gelinen durumu, sorunları ve çözüm önerilerini tartıştı.

23 Eylül 2005 tarihinde **Türkiye'de Elektronik Endüstrisinin Konumu ve Küresel Pazardaki Rekabet Gücü** konulu panel YTÜ'den Prof. Dr. Atilla ATAMAN tarafından yönetildi. Panele; Akurgal Danışmanlık Genel Müdürü Ali AKURGAL, İform Genel Müdür Yardımcısı Levent GÜLBAHAR, EMO Onur Kurulu Üyesi Ahmet Tarık UZUNKAYA konuşmacı olarak katıldılar.

Kongrenin son günü olan 24 Eylül 2005 tarihinde, program dahilindeki bildiri sunumlarının yanında davetli konuşmacı Mazlum KUTLAR, İletişimde Yönetilen Hizmet Modeli başlıklı bir sunumda bulundu. Aynı gün A. Murat EREN Pardus Ulusal İşletim Sistemi konulu bir seminer verdi. Daha sonra gerçekleştirilen **Türkiye'de Bilişim Sektörü** başlıklı panele, İletişim Teknoloji Danışmanlık'tan Coşkun URAL, Türkiye Bilişim Derneği'nden Meriç AYKOL, YTÜ Bilgisayar Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. A. Tefvik İNAN, Turkcell Servis ve ürün Geliştirme Bölümü'nden Ayşe BUHARALI, LaFarge firmasından Mihriban BABAOĞLU ve EMO'dan Cem Nuri ALDAŞ katıldılar. Türkiye'deki bilişim sektörünün insan kaynakları boyutuyla tartışıldığı paneli; Türkiye Bilişim Vakfı'ndan Bülent GÖNÇ yönetti.

Elektrik-Elektronik-Bilgisayar Mühendisliği 11. Ulusal Kongre ve Fuarı'nda ayrıca 2004-2005 Öğretim Yılı Proje Yarışması'nda ödül kazanan öğrencilere ödül verme töreni yapıldı.

40 üyemizle birlikte 24 Eylül 2005 tarihinde ziyaret ettiğimiz fuarda üyelerimiz elektrik, elektronik, bilgisayar

alanında faaliyet gösteren firma standlarında yetkililerden bilgi alırken, düzenlenen oturumlara katılarak sektöre ilişkin bildiri sunumlarını dinleme fırsatı buldular.

Teknik gezi, EMO İstanbul Şubesi'nin organizasyonu ile gerçekleştirilen Boğaz'da tekne gezisi ile sonlandı.

DEÜ MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ 1. SINIFLAR EĞİTİM YÖNLENDİRME ETKİNLİĞİNDE TMMOB ve ODALAR ÖĞRENCİLERE TANITILDI

26 Eylül 2005 tarihinde Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesi tarafından, Mühendislik bölümlerinin 1.sınıfına başlayacak olan öğrencilere eğitim yönlendirme semineri ve İzmir ve DEÜ tanıtım gezisi düzenlendi. Tinaztepe Yerleşkesi'nde Mühendislik Fakültesi Büyük Toplantı Salonu'nda gerçekleştirilen etkinlikte Müh. Fak. Dekanı Prof. Dr. Cüneyt GÜZELİŞ ve DEÜ Rektörü Prof. Dr. Emin ALICI'nın konuşmasının ardından halk oyunları gösterisi gerçekleştirildi. Vildan MEVSİM Daire Başkanı olduğu Sağlık

Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı'nı, Öğrenci İşleri Daire Başkanı Mustafa AYDIN Çift Ana Dal, Yan Dal ve Yatay Geçiş programlarını, Doç. Dr. Ender Yazgan BULGUN koordinatör yardımcısı olduğu Sokrates Öğrenci Değişim Programını tanıttı.

Elektrik, Makina, İnşaat ve Çevre Mühendisleri Odası İzmir Şubelerinin de masa açtığı etkinlikte öğrencilere TMMOB'a bağlı odaların öğrenci toplulukları olan genç komisyonları tanıtıldı, yayınlar dağıtıldı ve yeni üyeler kayıt oldu.

Öğle arasından sonra Öğretim Görevlisi Yılmaz GÜLTEKİN bilgisayar salonlarını, Rektörlük Bilgi İşlem Dairesi Uzmanları Erem DORA ve Coşkun ÇAKIR DEBİS'i, Hale BALTEPE Kütüphane'yi tanıttı. Saat 14:00'de TMMOB İzmir İKK adına Jeoloji Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanı Hasan BAYKAL, TMMOB'a bağlı odalar, İzmir Şubeleri ve bu şubelerin oluşturduğu İzmir İl Koordinasyon Kurulu hakkında bir konuşma yaptı.

Daha sonra öğrenciler TMMOB İzmir İKK girişimleri sonucu İBB'den temin edilen otobüsler ile Kaynaklar yerleşkesini, Ege Üniversitesi'nde yer alan yerleşkeyi, Rektörlük ve şehrin tarihi yerlerini, önemli merkezlerini gezdi.

12 EYLÜL MİTINGİ "DARBECİLER YARGILANSIN!"

12 Eylül Harekatı'nın yıldönümü dolayısıyla düzenlenen "Darbeciler Yargılansın" miting ve yürüyüşü, İzmir'de Bornova Meydanı'nda yapıldı. Ege 78'liler Dayanışma ve Demokrasi Girişimi'nce 11 Eylül 2005 tarihinde düzenlenen mitinge TMMOB pankartı altında toplanan mühendis, mimar, şehir plancıları da katıldı. Pankartların yanı sıra 12 Eylül 1980'den önce ölenlerin ve idam edilenlerin fotoğraf ve posterlerinin taşındığı mitingde; İzmir Tabip Odası Başkanı

Zeki GÜL; "Mitinge katılmanın sağlıklı bir toplumun ve geleceğe duyulan umudun insanlığın ortak değerleriyle buluşması anlamına geldiğini" ifade etti. Çağdaş Hukukçular Derneği İzmir Şubesi Başkanı avukat Senih ÖZAY da toplumun 25 yıldır suskunluk içinde bulunduğunu, ancak demokratik bir toplum ve yönetim umudunun hala canlı olduğunu belirtti. Ege 78'liler Dayanışma ve Demokrasi Girişimi adına Servet Ali Çınar ise 12 Eylül 1980'de darbe yapanların anayasal düzeni

ortadan kaldırdıklarını, yasama, yürütme ve yargı erklerini lağvettiklerini ileri sürdü. Çınar, "O dönemde bütün sendikalar kapatıldı. İşçi ve memur ücretleri donduruldu. Darbeciler demokrasiye giden yolun önünü kapattılar. O dönemde binlerce insan öldürüldü, işkence gördü, baskılara maruz bırakıldı" dedi.

EMO ÖLÇÜM VE DENETİM KOMİSYONU ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR

EMO Kocaeli Şubesi sekreteryasında Ankara, Bursa, İstanbul Şubeleri ve Şubemizin katılımıyla, Odamızın tüm birimlerinde aynı ölçüm rapor formatının kullanılması için, ölçüm rapor formatlarının düzenlenmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.

08.07.2005 tarihinde Kocaeli Şube'de, 06.08.2005

tarihinde Ankara Şube'de, 25.08.2005 tarihinde Bursa Şube'de ve 28.08.2005 tarihinde Gebze Temsilciliği'nde yapılan toplantılarda ele alınan 8 ölçüm rapor formatının 6 tanesinde sonuca varıldı. Sonuca varılan Topraklama Özgül Direnci Ölçüm Raporu, Yıldırımdan Korunma Muayene Raporu, Aydınlık Seviyesi Ölçüm Raporu, A.G Topraklama Direnci Ölçüm Raporu, Y.G Topraklama Direnci Ölçüm Raporu, Yalıtım Direnci Ölçüm Raporu'na ilişkin formatların EMO'nun bütün birimlerinde kullanılması konusunda EMO Genel Merkez'e görüş bildirildi.

29-30 Eylül 2005 tarihlerinde Şubemizde gerçekleştirilen toplantıda ise Katodik Koruma Test Raporu değerlendirildi.

Yapılan çalışmalar sonucu İç Tesisat Denetleme Raporu, Harmonik Ölçüm Raporu, Asansör Denetim Raporu, Transformatör Yağı Delinme Test Raporu, Manyetik Alan Ölçüm Raporu'nun da tartışmaya açılması benimsendi.

ALİ ERDOĞAN BAYCAN'I YİTİRDİK

1932 İstanbul doğumlu, 815 Oda sicil no'lu üyemiz **Ali Erdoğan BAYCAN** 2 Eylül

2005 tarihinde aramızdan ayrıldı.

1957 yılında İTÜ Elektrik Bölümü'nden mezun olan BAYCAN evli idi.

Üyemizin ailesine ve meslektaşlarımıza başsağlığı dileriz.

DUYURU

SMM ÜYELERİMİZİN DİKKATİNE

Kablo bacası, enerji odası ve sayaç pano detaylarına ilişkin 01.10.2005 tarihinde başlatılacak uygulama, Şubemizin başvurusu üzerine GEDİZ EDAŞ İzmir ve Manisa Müessesesi Müdürlüklerince 03.11.2005 tarihine kadar uzatılmıştır.

CEBIT BİLİŞİM'DE TEKNOLOJİK YENİLİKLER

Türkiye'deki teknoloji gelişiminin sergilendiği, 2006 yılında hayatımıza girecek yeni ürünlerin halkla buluştuğu, yabancı ve yerli firmaların artık dünyamızdaki ortak dil olan bilgi ve teknoloji ile konuşarak yeni anlaşmalar yaptıkları büyük bir "Pazar Yeri" CEBIT 6-11 Eylül 2005 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirildi. CEBIT-2005'te geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi bu yılda katılımcıların isteklerini karşılamaya yönelik hazırlıklar yapılmıştı. TÜYAP Fuar alanında 6 gün boyunca süren gösteri, genel olarak 3 bölümde incelenebilir:

- Genel kullanıcı teknolojileri (Cep telefonları, GSM şebekeleri, ev teknolojileri, vs.)
- Bilgisayar kullanıcıları için teknolojiler (Bilgisayar, eğitim, vs. firmaları)
- Kamu Sektörü, Üniversiteler ve Teknoloji geliştiren şirketler

Genel kullanıcı teknolojileri olarak değerlendirebileceğimiz cep telefonları, GSM şebekeleri ve ev teknolojilerinin bulunduğu fuar alanı en çok ziyaretçi çeken ve doğal olarak en fazla hareketin olduğu yerd. Türkiye'de en çok tanınan cep telefonu firmalarından birisi olan Nokia ise yeni modellerinin yanında, Nokia Benelux Uluslararası Tasarım Ödüllerinde Nokia 888 tasarımı ile birinci olan Türk tasarımcı Tamer NAKIŞÇI'nın ödülünü verdi.

Aynı bölümde yer alan ev teknolojileri arasında Samsung Silver Nano teknolojisini misafirlere tanıttı. Buzdolabından çamaşır makinesine kadar hemen hemen tüm ev aletlerinde kullanılacak Silver Nano teknolojisinde ortama gümüş iyonları salınarak daha temiz bir hava ve su sağlanabiliyor. Genel kullanıcılar alanında stand açan bir başka firmada Intel'di. Intel; ziyaretçilere Pentium D adını verdiği çift çekirdekli işlemciyi oyun, video, iş araçları gibi çeşitli ortamlarda deneme imkanı verdi.

Bilgisayar kullanıcıları için teknolojilerin sergilendiği alanlar, birinci bölümdakilere göre biraz daha sakin olsa da, ziyaretçilerin merakla dolaştıkları standlardı. Bu alanlarda genellikle dijital

fotoğraf makineleri sergilenirken azımsanmayacak sayıda dil ve bilgisayar eğitimi firması da göze çarpıyordu. Özellikle ekran kartı, anakart gibi artık son kullanıcıların bile çok detaylı bildiği bilgisayar parçalarının üretici firmaları da fuara katılıyor olmalarına rağmen, nedense teknoloji geliştiren firmalar bölümünde yer almayı tercih etmişlerdi. Ayrıca bilgisayar kullanıcıları için devletin e-devlet sürecinde gerçekleştirdiklerini anlatan çeşitli kamu kurum ve kuruluşların standları mevcuttu. Üniversiteler ve Teknoloji üreten şirketler olarak adlandırabileceğimiz üçüncü kısımda yer alan TÜBİTAK standı ise DEÜ'nün de katıldığı üniversite alanı olarak tasarlanmıştı. TÜBİTAK alanı genel olarak TÜBİTAK projeleri, Gelecek Konuşmaları Forumu ve araştırma kuruluşları olarak 3 alt grupta incelenebilir.

TÜBİTAK kendi proje ve çalışmalarını tanıtmayı amaçladığı alanda Marmara Araştırma Merkezi ve Ulusal İşletim Sistemi Projesi "PARDUS" üzerinde durdu. Geçtiğimiz aylarda ilk sürümleri dağıtılmaya başlanan PARDUS (www.uludag.org.tr), tamamen Türkçe ve ücretsiz bir Linux çalışması olarak TÜBİTAK tarafından desteklenmekte. Gelecek Konuşmaları Forumu CNNTürk tarafından desteklenen, konuşmacı ve dinleyicilerin samimi bir şekilde biraraya gelerek rahatça tartışabildikleri bir platform olarak tasarlanmıştı. Üniversite standlarında çoğunluğu makine mühendisliğince hazırlanmış robot çalışmaları ile gelmişlerdi. Özellikle koridorlarda dolaşan çeşitli robotlar standları da daha ilgi çekici hale getirmişti. CEBIT 2005 geçtiğimiz yıllara göre daha düzenli bir fuar olma ve katılımcıların ilgi alanlarına yönelik olarak fuarda alıcı ve satıcıyı etkin olarak biraraya getirme konularında önemli aşamalar kaydetmişti. 928 kuruluşun katılımcı olduğu, 1.893 yerli ve yabancı basın mensubunun izlediği CEBIT 2005 17 ülkeden katılımcıya ev sahipliği yaptı. 146.000 kişinin ziyaret ettiği Beylikdüzü TÜYAP Fuar Alanı 10.892 görevlinin evsahipliği yaptığı 6 gün boyunca Türkiye'de teknolojinin tanıtım noktası haline geldi ve 5 Eylül 2006'da CEBIT 2006'ya kapılarını açmak üzere kapandı.

SMM ÜYELERİMİZİN DİKKATİNE

EMO Elektrik Elektronik Bilgisayar Mühendisliği 2006 yılı en az ücret tanımına ilişkin görüşlerinizin çalışmalarımızda değerlendirilmek üzere Ekim ayı sonuna kadar Şubemize iletilmesini talep ederiz.

ELEKTRİK DAĞITIM ŞEHİR ŞEBEKESİ İHALESİ İPTAL EDİLMELİDİR

Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu, TEDAŞ Genel Müdürlüğü tarafından 10 Ağustos 2005 tarihli Kamu İhale Bülteninde 2005/96271 kayıt numarası ile ilan edilen Türkiye Elektrik Dağıtım Şebekesi İyileştirme Projesi 1.Kademe (27 adet Alt Projeden oluşan AG YG (OG) Elektrik Dağıtım Şehir Şebekesi) Yapım İş'i ihalesine yönelik olarak Kamu İhale Kurumu'na başvuruda bulundu.

Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) Türkiye genelinde elektrik şebekelerini rehabilite etmek amacıyla açıkladığı ihale ilanında, bu zamana kadar ihalelerde izlediği yöntemi terk ederek, 16 ildeki 27 projeyi birleştirdi. Kendi başına proje bütünlüğü olan yapım işlerinin ayrı ayrı ihaleye sunulması ile 9-11 milyon YTL arasında olan ihale bedelleri, projelerin birleştirilmesiyle 200 Milyon YTL'yi aşkın bir bedele ulaştı. Bu durum bir yandan ihalenin tek firmaya verilmesinin yolunu açarken diğer yandan da yerli firmaları devre dışı bıraktı. Türkiye'de var olan 600'ü aşkın şehir şebekeleri müteahhidin bu denli yüksek rakama ulaşan ihaleye katılma imkanı bulunmuyor. İhale bu haliyle rekabet ve eşit muamele ilkelerine, ayrıca Kamu İhale Kanunu'nda belirtilen kendi başına proje bütünlüğü olan yapım işlerinin ayrı ayrı ihaleye sunulması hükmüne aykırılıklar taşıdığından iptal edilmelidir. İhale rekabet ve eşit muamele ilkeleri ile, Türkiye'de mevcut yerli firmaların kapasiteleri dikkate alınarak ayrı ayrı ihaleye çıkarılma yöntemleri ile tekrar ilan edilmelidir.

Yapım İşini Üstlenecek Yerli Firma Yok

Ayrı projelerin birleştirilmesinin ortaya çıkardığı yüksek toplam yerli firmaların kapasitesi aşmaktadır. Bu durum 600'ü aşkın yerli firmanın ihale dışında kalması anlama gelecektir. Bu sonucun maliyeti ise, 5 bin sabit elemanı ve 50 bin kişiyi aşkın işçiyi işsizlikle baş başa kalmasıdır. Yerli firmaların kapasitesinin üzerinde olan bu ihale doğrudan bir kaç büyük sermaye tekeline yöneliktir. Bu durum yerli müteahhitlerin taşeronlaşması sonucunu da doğuracaktır.

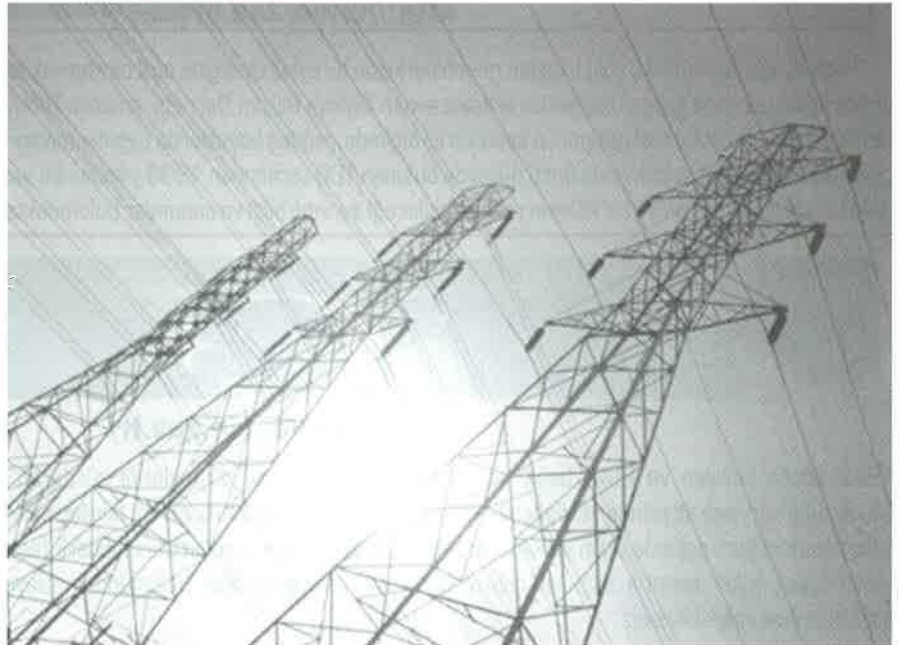
İhale İptal Edilmelidir

İhale konusu olan projeler, öteden beri ayrı ayrı ihale edilmekte ve ülkemizde bu işleri

meslek edinmiş müteahhitler tarafından üstlenilmektedir. Projelerin bu şekilde birleştirilmesi ortaya çıkan toplam proje maliyeti nedeniyle, firmaların yeterliliklerini en üst seviyeye çıkarmıştır. Daha önce bu alanda deneyim kazanmış müteahhitlerin hemen hiç birinin, bu büyüklükteki bir ihaleye katılma yeterliliği yoktur. Bu durum, deneyimli yerli müteahhitlerin ihaleye katılmasını ve ihale konusu projelerde rekabetin sağlanmasını engelleyecektir. Bu nedenle ihale iptal edilmeli, kendi başına proje bütünlüğü olan yapım işleri ayrı ayrı ihale edilmesi usulüne göre yeniden düzenlenmelidir.

Elektrik Mühendisleri Odası olarak, ihaleye yönelik iddialarımızın değerlendirilerek Kamu İhale Yasası gereği işlem yapmak üzere 28.09.2005 tarihinde Kamu İhale Kurumu'na başvurmuş bulunmaktayız. Kamu yararına aykırı ihalenin iptal edilmemesi halinde başkaca hukuki yollara da başvurulacaktır.

Elektrik Mühendisleri Odası 39. Dönem Yönetim Kurulu tarafından 29.09.2005 tarihinde "Elektrik Dağıtım Şehir Şebekesi İhalesi"ne yönelik yapılan basın açıklamasıdır.

TELEKOM SATILAMAZ
telekomsatilamaz.org

TAMAM ELEKTRİK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TAMAM MAKİNA MÜHÜRÜ-SALARI
HABER-SEN

“
Özelleştirmeler durdurulmalı,
Türk Telekom'un satışı iptal edilmelidir!
”

[http:// telekomsatilamaz.org](http://telekomsatilamaz.org)

Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin çoğunluk hissesinin blok olarak satışına yönelik olarak gerçekleştirilen ihale ve sonrasındaki devir işlemlerinin iptaline yönelik olarak dava açan EMO'nun, MMO ve HABER-SEN 'le ortak olarak düzenlediği "Özelleştirmeler durdurulmalı, Türk Telekom'un satışı iptal edilmelidir!" başlıklı kampanyanın resmi internet sitesindeyiz. Kampanya çağrı metninin ana sayfadan verildiği web sitesi, Basın Açıklamaları, Belgeler, Basında Telekom, Açılan Davalar olmak üzere dört bölüm olarak düzenlenmiştir. Özelleştirme Hakkında Yalanlar ve Gerçekler başlıklı ilginç bir sunumun da bulunduğu web sitesi tüm duyarlı yurttaşlarımızı düzenlenen kampanyaya, elektronik ortamda da katılmaya çağırmakta...

YANGIN ve GÜVENLİK

Yangın, Güvenlik ve
Koruma Sistemleri Dergisi

Temmuz-Ağustos 2005 - 88. Sayı

www.yanginguvenlik.com.tr

Yeni Üyelik

<http://www.yanginguvenlik.com.tr>

Teknik Yayıncılık A.Ş. tarafından 1994 yılından bu yana yayınlanan Yangın ve Güvenlik dergisi; yangın, elektronik güvenlik, fiziki güvenlik, işçi sağlığı, iş güvenliği konularında teknik bilgi, makale, haber, söyleşi, görüş, ürün, hizmet ve şirket tanıtımlarına yer veriyor. Yabancı kaynaklarda yer alan ilgili konulardaki yazılar, mekanik tesisat teknolojisindeki son gelişme ve uygulamalar Türkçe'ye çevrilerek okuyuculara aktarılıyor. Yılda 8 sayı yayınlanan dergide sektörü ilgilendiren yeni ürünlerin tanıtımlarına yer verildiği gibi, her sayıda seçilen ürünler "özel dosya"lar halinde ayrıntılı olarak işleniyor. Firmaların detaylı bilgilerinin yer aldığı "Firma Tanıtım Bölümü" son kullanıcılar için bir rehber niteliğinde. Ayrıca enerji ve yapı tesisat sektörünü ilgilendiren fuar, sergi, kongre, konferans ve sempozyumlar, "Türkiye'de ve Dünyada Fuar ve Kongreler Takvimi"nde...

Yangın ve Güvenlik konularına ilişkin çeşitli bilgi ve yazıların bulunduğu web sitesinden dilediğiniz gibi yararlanmak için üye olmanız gerekmektedir.

Türkiye Bilişim Derneği

<http://www.tbd.org.tr/>

Bilgisayarla ilişkisi olan, yolu bilgiden geçen herkesin bireysel üyeliğine açık bir dernek olarak 1971 yılında kurulan ve 1994 yılında kamu yararına çalışan dernekler arasına alınan Türkiye Bilişim Derneği, amacını Türkiye'de bilişimle ilgili her türlü çalışma ve düzenlemenin toplumsal gelişmeye katkı verici biçimde, çağdaş boyutlarda uygulanmasını sağlamak olarak açıklamakta. Etkin çalışmaları ile bilişim sektöründe öncü düzeyde bulunan TBD tarafından 1998 yılından bu yana hazırlanan internet sayfalarında, bilgisayara ilgi duyan geniş bir kitlenin yararlanabileceği ayrıntılı bilgi ve sunumlar bulunmaktadır.

EİE

ELEKTRİK İŞLERİ ETÜT İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

English

<http://www.eie.gov.tr/>

1935 yılında kurulan ve ETKB bağlı bir kamu kuruluşu olarak çalışmalarını sürdüren Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü'nün web sitesinde yenilenebilir enerji kaynaklarımız hakkında yararlı bilgiler edinebilir, 1993 yılında enerji tasarrufu çalışmalarının yurt çapında etkin ve kapsamlı yürütülebilmesi için kurulan Ulusal Enerji Tasarruf Merkezi (EİE/UETM)'nin enerji verimliliğine ilişkin ayrıntılı bilgi ve çalışmalarını web sitesinin ilgili bölümünden izleyebilir gerekli gördüklerinizi kişisel bilgisayarınıza indirebilirsiniz.

İŞ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ İLE GÖREVLİ MÜHENDİS VE TEKNİK ELEMANLAR KONUSUNDA TMMOB GÖRÜŞÜ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan "İş Sağlığı İle Görevli Mühendis ve Teknik Elemanların Görev, Yetki ve Sorumlulukları İle Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı" TMMOB tarafından değerlendirilmiş ve 7 Eylül 2005 tarihinde bir yazı ile çalışanların iş güvenliğinin sağlanmasına yönelik geliştirici ve değiştirici nitelikte tespitler yapılarak, TMMOB görüşü olarak İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'ne iletilmiştir.

Raporun giriş kısmı özet olarak aşağıda yer almaktadır.

Ülke üretim politikalarının oluşturulmasında ve uygulanmasında, ekonomik hedeflerin gerçekleşmesi ve ekonomik gelişimin sağlanmasında en önemli faktör; hiç kuşkusuz sorunsuz ve sağlıklı işleyen bir çalışma hayatıdır. Bu gerçekten hareketle; iş ve işçi güvenliğinin yalnızca çalışma hayatı k a p s a m ı n d a değerlendirilmeyeceği açık olup, konunun genel kamu hukuku

prensip ve kamu yararı ekseninde değerlendirilmesi zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Değişiklik Yönetmelik Taslağına ilişkin yapılan tespitler neticesinde; her ne kadar çalışma hayatında iş güvenliğinin sağlanması amaçlanmış olsa da bu taslağın; en temel insan hakkı olan kişinin vücut bütünlüğünden ayrı düşünülmemesi iş ve işçi güvenliğinin sağlanması konusunda yeterli olamayacağı, sektör, işkolu, işyeri, işçi-işveren, iş ve işçi sağlığı-güvenliği vb. unsurlardan oluşan çalışma hayatı mekanizmasının işleyişinde yaşanan sıkıntıları gideremeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

Değişiklik Yönetmelik Taslağında düzenlenmemekle birlikte, mevcut Yönetmeliğin kapsam maddesinin sanayiden sayılan ve en az 50 işçi çalıştırılan işyerleriyle sınırlanması, Anayasal teminat altında olan eşitlik ve kişi haklarına aykırı bir uygulamadır. Sanayiden sayılmadığı halde, yaptıkları işler nedeniyle (demiryolu, havalimanı hizmetleri, yurt, otel, tarım vb) risk taşıyan işler de bulunmakta, resmi istatistikler iş kazalarının 50'den az işçi çalıştırılan işyerlerinde daha yoğun meydana geldiğini gözler önüne sermektedir. Bu sınırlamanın dayanak Yasa maddesinde yapılacak bir değişiklik ile kaldırılması gerekmekte ise de; **yönetmelik kapsamının, aynen "İşyeri Sağlık Birimleri ve İşyeri Hekimlerinin**

Görevleri ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" te olduğu gibi risk taşıyan her işyerini kapsayacak şekilde genişletilmesi yerinde olacaktır.

Yönetmeliğin dayanak maddesi olan 4857 Sayılı İş Kanunu'nun 82.maddesinde bulunmayan ancak mevcut Yönetmelikte var olan "İş Güvenliği Uzmanı" tanımı, Değişiklik Yönetmelik Taslağında aynen korunmuş, Yönetmeliğin dayanak maddeye aykırılığı giderilememiştir. Dayanak Yasa'nın 82.maddesinde; iş güvenliğiyle görevli olanlar "mühendis" ve "teknik elemanlar" olarak ayrıştırılarak, İşyeri Sağlık Birimleri ve İşyeri Hekimlerinin düzenlendiği 81. maddeyle benzer bir düzenlemeye gidilmiş, tıpkı işyeri hekimi ve sağlık görevlileri ayrımında olduğu gibi iş güvenliğiyle görevli teknik elemanlar da iş güvenliğiyle görevli mühendislerle yardımcı elemanlar olarak düşünülmüştür. Mühendislik ve teknik elemanlık birbiriyle eşdeğer meslek disiplinleri değildir. Mühendislerin ve teknik elemanların eğitim formasyonlarının farklılığı nedeniyle; iş güvenliğinin sağlanmasındaki yeterlilikleri, sorumlulukları ve fonksiyonları da farklı olacaktır. Dolayısıyla, iş güvenliği teknik elemanlarının ancak yeterli olabilecekleri ve sorumluluğunu alabilecekleri, daha az risk taşıyan sektörler için geçerli olan C sınıfı sertifikaları alabilmeleri, daha yüksek risk taşıyan A ve B sınıfı sertifika gerektiren sektörlerdeki işyerlerinde, İş Güvenliği Birimleri içinde İş Güvenliği Mühendislerinin görevlerini yerine getirmelerinde yardımcı elemanlar olarak istihdam edilmeleri daha yerinde bir düzenleme olacaktır. Yönetmelik kapsamından "İş Güvenliği Uzmanı" tanımının çıkarılarak, "İş Güvenliği Mühendisi" ve "İş Güvenliği Teknik Elemanı" tanımlarına yer verilmesi, İş Güvenliği Teknik Elemanlarının alabilecekleri sertifikaların yalnızca "C" sınıfıyla sınırlandırılması dayanak Yasa maddesinin lafzına ve amacına daha uygun düşeceği gibi, iş güvenliğinin sağlanmasında önemli rol oynayacaktır.

Ayrıca “İş Güvenliği Mühendisi” kavramı için, mühendislik fakültelerinden mezun olma kriteri yeterli değildir. Zira; “mezun olma” kriteri, 3458 sayılı Kanun gereğince mühendislik ve mimarlık mesleğini yapmaya “yetkili kılınma” anlamına gelmektedir. Ancak; ülkemizde bu yetki dahilinde “mesleki faaliyet yürütülebilmesi”, 6235 sayılı TMMOB Kanunu hükümlerine tabi olmayı gerektirmektedir. İş güvenliği konusu da mesleki bir faaliyet olduğundan, mühendislerin bu konuda faaliyet yürütebilmeleri 6235 sayılı TMMOB Kanunu gereğince TMMOB'a bağlı ilgili meslek odasına kaydolmayı gerektirmektedir. Yönetmelikteki mühendis tanımının “İş Güvenliği Mühendisi” olarak değiştirilerek, mühendislik fakültelerinden mezun olma kriterinin yanında, TMMOB'a bağlı ilgili meslek odasına kayıtlı olma ve sertifika sahibi olma kriterlerine de yer verilmesi yerinde olacaktır.

İş güvenliğinin sadece işyerine ayda belirli sürelerle gidilerek veya belirli sürelerle bu çalışmaya zaman ayırarak sağlanması mümkün değildir ve bir ekip çalışmasını gerektirir. Yüksek riskli, tehlikeli, çok sayıda işçinin çalıştığı ya da birden fazla sektörün birleştiği işyerlerinde, iş güvenliğinin sağlanması için yalnızca iş güvenliği mühendisi ya da iş güvenliği teknik elemanının yeterli olmayacağı açıktır. İşyeri Sağlık Birimleri ve İşyeri Hekimlerinin Görevleri ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'te düzenleme bulan

“İşyeri Sağlık Birimleri”ne benzer bir uygulamaya söz konusu Yönetmelikte de yer vererek, “İş Güvenliği Birimleri” düzenlenmeli ve bu iş güvenliği biriminde iş güvenliği mühendisi ve iş güvenliği teknik elemanlarının görevleri ayrı ayrı belirtilmelidir. Bu düzenlemeye paralel olarak Yönetmelik'te; tek başına İş Güvenliği Birimi oluşturamayan birden fazla küçük ve orta ölçekli işyerlerinin bir araya gelerek “Ortak İş Güvenliği Birimi” oluşturma zorunluluğu düzenlenmelidir. Resmi istatistikler ülkemizde meydana gelen iş kazalarının % 70'inin 50'den az işçi çalıştıran iş yerlerinde olduğunu göstermekte, özellikle sanayi üretiminin % 96'sını içeren KOBİ'ler, Organize Sanayi Bölgelerindeki küçük ve orta ölçekli işletmeler ve yine semtlerde, sokaklarda, apartman altlarına kadar enformel üretimin yayıldığı ülkemizde, üretim atölyelerinin fiziksel koşullarından (mesafe uzaklığı, kayıt dışılık vb.) dolayı sağlıksız ve kayıt dışı çalıştırılan, 50'den az işçinin çalıştığı işyerlerinde de iş güvenliğinin sağlanması ve çok küçük işletmelerde ortak organizasyonlara gidilerek “Ortak İş Sağlığı ve Güvenliği Birimleri” nin oluşturulması bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Aynı iş kolunda

faaliyet gösteren veya küçük sanayi siteleri ya da organize sanayi bölgelerinde kurulacak “ortak iş güvenliği birimi”, merkezi ve etkin bir şekilde iş güvenliği konusundaki çalışmaların yürütülmesini sağlayacaktır.

Gerek mevcut Yönetmelikte, gerekse Değişiklik Yönetmelik Taslağındaki İş Güvenliğiyle görevli olan mühendis ve teknik elemanların çalışma sürelerine ilişkin düzenlemeler yeterli değildir. Yönetmeliğin dayanağı olan 4857 sayılı İş Kanunu'nun 82.maddesinin amacı, çalışma yaşamında iş güvenliğinin sağlanmasıdır. Mevcut düzenlemelerde öngörülen süreler ise, iş güvenliği konusunda çalışacak olanların görevleri arasında sayılan, risk tespiti yapma, planlama, raporlama v.b faaliyetler için bile yeterli değildir. Söz konusu sürelerle yürütülecek iş güvenliği faaliyetleri, yasal bir yükümlülüğü şekli olarak yerine getirmekten öteye geçemeyecek, İş Kanunu'nun 82.maddesinde öngörülen amacı sağlamayacaktır. Esasen İş Kanunu'nun 82.maddesi, iş güvenliğiyle görevli olanların “tam gün esaslı” istihdamını zorunlu kılmaktadır. Yönetmelikte bu esasın ortadan kaldırılarak, ancak “danışmanlık” düzeyinde bir çalışmaya yetecek kadar süre öngörülmesi, dayanak Yasa'nın amacına ve ruhuna aykırıdır. İş güvenliği konusunda çalışacak olanların, iş güvenliğini sağlamaya yeterli olacak sürelerde, “tam gün esaslı” istihdamının zorunlu kılınması gerekmektedir.

Değişiklik Yönetmelik Taslağında; “Sektörel İş Güvenliği Eğitim Sertifikası” adı altında yeni bir kavrama yer verilmiştir. Esasen bu yönlü bir düzenleme; farklı meslek disiplinleri ve farklı uzmanlıkları gerektiren sektörlerden oluşan çalışma hayatında, iş güvenliğinin sağlanması konusunun da farklı meslek disiplinleri ve uzmanlıklarını gerektirmesi gerçeğini ortaya koyması açısından olumlu bir düzenlemedir. Ancak Değişiklik Yönetmelik Taslağında “Sektörel İş Güvenliği Eğitim Sertifikası”nın hükmü, fonksiyonu, kullanım alanı, kimlere verilebileceği vb. konulara açıklık getirilmemiş, tamamen şekli bir kavram olarak bırakılmıştır. Değişiklik Yönetmelik Taslağındaki bu olumlu düzenlemenin, kendi meslek alanları dışındaki sektörlerde görev yapacak iş güvenliği mühendisi ve iş güvenliği teknik elemanlarının sektörel iş güvenliği eğitimlerine katılımlarını zorunlu kılarak, geliştirilmesi uygun olacaktır. Örneğin; bir makina mühendisi, inşaat sektöründe, maden sektöründe ya da kimya sektöründe faaliyet gösteren bir işyerinde iş güvenliği mühendisi olarak görev yapabilmek için bu sektörlerle ilgili eğitimlere katılmalı ve sertifika almalıdır. İş Güvenliği Sertifikaları, İş Güvenliği Mühendisi ve İş Güvenliği Teknik Elemanının eğitimini aldıkları meslek

alanlarına ilişkin olmalı, Sektörel İş Güvenliği Eğitim Sertifikası almış olmak ise sahip olunan sertifika sınıfının da değişmesi sonucunu yaratmamalıdır. Sektörel İş Güvenliği Sertifikaları, ancak sahip olunan sertifika sınıfı kapsamındaki sektörler için geçerli olmalıdır.

Değişiklik Yönetmelik Taslağında; Bakanlıktan yetki verilmesi koşuluyla özel hukuk tüzel kişilerinin de iş güvenliğiyle görevli olan mühendis ve teknik elemanların sertifika eğitimlerini verebilecekleri, bundan ayrı olarak da iş güvenliği konusunda piyasaya hizmet sunabilecekleri düzenlenmiştir. Yukarıda da belirtildiği üzere; iş güvenliği konusu yalnızca Anayasal teminat altında olan çalışma hakkı kapsamında değil, kişilerin maddi varlığına ilişkin temel hak ve hürriyetler kapsamında da değerlendirilmesi gereken bir konudur. Bu yönüyle kamunun genelini ilgilendiren ve kamu yararını gerektiren bir özellik göstermektedir. Buna ilave olarak çalışma hayatının ülke ekonomisi, toplumun huzur ve refahının sağlanmasındaki etkilerini de düşündüğümüzde; konuya ilişkin sertifika eğitiminin Yasalarda işaret edilen kamu hukuku tüzel kişilerin yürütülmesinin zorunluluğu ortaya çıkmakta ve özel sektör eliyle yürütülemeyeceği sonucuna ulaşılmaktadır. Gerek Anayasa'nın 135.maddesi gerekse 6235 sayılı TMMOB Kanunu ve buna Kanun'a dayalı olarak çıkarılan Yönetmelikler, TMMOB'ni ve bağlı Odalarını, mühendislerin mesleki etkinliklerini kolaylaştırmak, gelişimlerini sağlamak, uzmanlıklarını belirlemek v.b konularda yetkili ve görevli kılınmıştır. TMMOB'nin ve bağlı Odalarının Anayasa ve Yasa'nın işaret ettiği bu görevler doğrultusunda, üyelerinin İş Güvenliği konusundaki yeterliliklerini de belirlemesi yerinde olacaktır. Mühendislerin eğitimlerinin, Anayasal olarak görevli kılınan TMMOB dışında, yetkilendirilen özel kuruluşlarca yapılması amacın gerçekleşmesi ve kamu yararı açısından bir çok sakıncalar doğuracaktır. Mühendislerin aynı düzeyde, aynı içerik ve kapsamda, sürekliliği sağlanmış ve kurumsallaşmış bir bilgi ile donatılması, bu eğitimlerin Anayasa'nın 135.maddesiyle işaret edilen TMMOB tarafından gerçekleştirilmesini gerektirmektedir.

Teknik elemanların eğitimleri ise Bakanlığın verdiği yetki dahilinde, bağlı oldukları meslek kuruluşları veya TMMOB tarafından düzenlenecek eğitimlere katılım şeklinde olmalıdır. Eğitimler sonunda yapılacak sınavlar, TMMOB ve Bakanlık tarafından ortaklaşa yapılmalıdır.

İş güvenliği hizmetinin özel hukuk tüzel kişilerin yürütülmesi ise iş güvenliği konusunu kamu yararı ekseninden çıkararak serbest piyasa koşullarında mevcut bir pazar haline getirecektir. Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi iş güvenliği

konusu genel olarak kamuyu ve kamu yararını ilgilendiren, kişinin maddi varlığına ilişkin bir konudur. Kişilerin maddi varlıklarının korunması ise devletin Anayasa'da belirlenmiş temel görevleri arasındadır. Kaldı ki; İş Kanunu'nun 82.maddesinde iş güvenliğiyle görevli olanlar; mühendisler ve teknik elemanlar olarak belirlenmiştir. Madde hükmünde; özel hukuk tüzel kişileri iş güvenliğiyle görevli olanlar arasında sayılmamış, bu konuda özel hukuk tüzel kişilerini yetkilendirmeye ilişkin Bakanlığa herhangi bir yetki verilmemiştir. İş Kanunu'nun 82.maddesinin konusu özel hukuk tüzel kişileri değil, mühendis ve teknik elemanlardır. Değişiklik Yönetmelik taslağında böyle bir düzenlemeye gidilmesi, dayanak kanun maddesini genişletici nitelikte olduğu gibi, iş güvenliğinden beklenen amaca ve Anayasa ilkelerine de aykırıdır.

Değişiklik Yönetmelik Taslağında dikkati çeken bir diğer konu da iş güvenliğiyle görevli olanların, işverene bağımlılığı konusudur. İş güvenliği hizmeti; niteliği gereği işverenden bağımsız yürütülmeyi gerektiren bir hizmet türüdür. Avrupa'daki uygulamalarda kendini gösteren çağdaş iş hukuku yaklaşımları da bunu gerektirmektedir. Yönetmelik ek'inde mevcut sözleşme; iş güvenliğiyle görevli olanların bağımsızlığını sağlayıcı nitelikte değildir. Sözleşmenin özel hükümler bölümü, bağımsızlık kriterini tamamen tarafların, daha çok işverenin keyfiyetine bırakmaktadır. Bağımsızlık kriterinin sağlanması açısından, Yönetmelik ek'inde yer alan sözleşmenin, süre, fesih koşulları, ücret v.b özel hükümlerinin Bakanlıkça belirlendiği tip sözleşme olarak düzenlenmesi gerekmektedir. Ayrıca; mevcut Yönetmeliğin 16. maddesinin kaldırılması yerine bu maddenin; iş güvenliğiyle ilgili yapılan sözleşmelerin süreklilik ve yeterliliklerinin Bakanlık denetim ve gözetiminde olacak, iş güvenliğiyle görevli olanların bağımsızlıklarını sağlayacak şekilde geliştirilmesi yerinde olacaktır.

Çalışma hayatında iş güvenliğinin sağlanmasının ülke ve toplum yararı açısından önemi düşünüldüğünde, Anayasa'ca kamu yararının sağlanması unsurlarından biri olarak tespit edilmiş olan TMMOB'nin bilimsel ve teknik çalışmalar sonucu oluşturduğu görüşlerinin, Yönetmelik değişikliğinde dikkate alınmasının gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu amaç ve doğrultuda hazırlanan, yukarıda ana hatlarıyla belirtilen Değişiklik Yönetmelik Taslağına ilişkin TMMOB görüşü ek olarak sunulmaktadır.

Yönetmelik taslağı maddelerine ilişkin detaylı bilgi edinmek isteyen üyelerimiz Şubemizden bilgi alabilirler.

GÜVENİLİRLİK ÜÇGENİ (II)

Geçen sayımızda IEEE'nin SAIDI, SAIFI ve CAIDI performans kriterlerinden bahsetmiştik. Bu kriterlerle ilgili olarak aslında EPDK'nın da yönetmelik çıkardığını ve bu yıl zorunlu olarak uygulanması gerektiğini ancak hiçbir dağıtım müessesesinin bu çalışmaya hazır olmadığını da belirtmiştik.

EPDK Elektrik Piyasası Dağıtım Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri aynen aşağıya çıkarılmıştır. Bizim kısaltmalara pek alışkın olmayışımızın yanı sıra gerçekten tanımlar da birbirine karıştırılabilecek şekilde benzer kısaltmalarla yapıldığından anlaşılması için özel çaba sarf edilmesi gerekmektedir.

Elektrik Kalitesine İlişkin Bilgilerin Raporlanması

Madde 53- Dağıtım şirketi, elektrik kalitesinin bu Yönetmelikte belirlenen şartlara göre ölçülmesine ilişkin sistem ve teçhizatı kurar; bu husustaki broşür, bilgi ve belgeleri rapor haline getirir ve Kuruma gönderir.

Hizmetin Sürekliliğine İlişkin Performans Göstergeleri

Madde 54- Hizmetin sürekliliği, dağıtım şirketlerinin kullanıcıya sundukları hizmetlerin güvenilirliğini ifade eder. Hizmetin sürekliliğine ilişkin performans göstergeleri, bu göstergeler için öngörülen sınır değerler dikkate alınarak oluşturulur.

Performans göstergelerinin oluşturulmasında, bir dakikadan daha uzun süren kesintiler göz önüne alınır. İletim sisteminden kaynaklanan kesintiler, acil durumlar, ülke genelinde meydana gelen olağanüstü durumlar ve kullanıcı tarafından ödeme yapılmaması veya sözleşme ihlalleri nedenleriyle yapılan kesintiler göz önüne alınmaz.

Hizmetin sürekliliğine ilişkin performans göstergeleri şunlardır:

a) Başlangıç dönemi göstergeleri, hizmet kalitesinin değerlendirme aşamalarından 1 inci, 2 nci ve 3 üncü aşamalarda kullanılmaya başlanır:

1) Eşdeğer Kesinti Süresi Göstergesi (EKSÜREGf)

Bu gösterge her bir fider için ayrı hesaplanır ve altı aylık dönem içinde ilgili fiderin toplam ne kadar süre kesintiye uğradığını gösterir. Dağıtım şirketi aşağıdaki formül uyarınca her ay EKSÜREGf göstergesini günceller.

$$TKSf$$

$$EKSÜREGf = \sum_{i=1}^{i=1} ti$$

$i=1$

Burada;

EKSÜREGf: "f" fiderinin son altı aylık dönemde uğradığı kesintilerin saat olarak toplam süresini,

ti: i'inci kesintinin süresini,

TKSf: "f" fiderinin son altı ay boyunca uğradığı toplam kesinti sayısını ifade eder.

2) Eşdeğer Kesinti Sıklığı Göstergesi (EKSIKGf)

Bu gösterge, bir "f" fiderinin altı ay içinde uğradığı kesinti sayısı olarak sunum güvenilirliğini ifade eder. EKSIKGf = TKSf

EKSÜREGf ve EKSIKGf göstergeleri için Ek-4'de verilen sınır değerlerin aşılması halinde, dağıtım şirketinin, kullanıcıya (d) bendindeki esaslar dahilinde tazminat ödeme yükümlülüğü doğar. Bu değerlere ilişkin Kurumun değişiklik yapma hakkı saklıdır.

b) Son dönem göstergeleri hizmet kalitesinin değerlendirme aşamalarından 4'üncü aşamada kullanılmaya başlanır:

1) Eşdeğer Kesinti Süresi Göstergesi (EKSÜREGj)

Bu gösterge, her bir kullanıcı için hesaplanır. Dağıtım şirketi aşağıdaki formül uyarınca her ay EKSÜREGj göstergesini günceller.

TKSj

$$EKSÜREGj = \sum_{i=1}^{i=1} ti$$

$i=1$

Burada;

EKSÜREGj: Kullanıcı "j"nin altı aylık dönemde uğradığı kesintilerin saat olarak toplam süresini,

ti: Kullanıcı "j"ye ait i'inci kesintinin süresini,

TKSj: Kullanıcı "j"nin son altı ay içindeki toplam kesinti sayısını,

ifade eder.

2) Eşdeğer Kesinti Sıklığı Göstergesi (EKSIKGj)

Bu gösterge, altı aylık süre içinde, bir kullanıcının uğradığı kesinti sayısı olarak sunum güvenilirliğini ifade eder.

$$EKSIKGj = TKSj$$

c) Genel göstergeler, dağıtım şirketinin genel hizmet kalitesi performanslarının ölçülmesini sağlar.

1) Sistem Ortalama Kesinti Süresi Göstergesi (OKSÜREG)

$OXSÜREG = \sum (j \text{ Olayının Süresi}) \times (\text{Etkilenen Kullanıcı Sayısı}) / (\text{Sistemdeki Toplam } j \text{ Kullanıcı Sayısı})$

2) Sistem Ortalama Kesinti Sıklığı Göstergesi (OKSIKG)

$OKSIKG = \sum (j \text{ Olayından Etkilenen Kullanıcı Sayısı}) / (\text{Sistemdeki Toplam Kullanıcı Sayısı}) \times j$

Bu değerler için özel bir sınır değeri belirlenmez.

d) EKSÜREGf ve EKSIGf Göstergeleri için kabul edilebilir sınır değerlerin aşılması durumunda kullanıcıya aşağıda belirtilen çerçevede tazminat ödenir;

1) Eşdeğer Kesinti Süresi Göstergesi açısından;

$ÖTMf = [(EKSÜREGf \text{ TESf}) \text{ MDEKSÜREGf}] \times SEB \times ADf$

Burada;

ÖTMf: "f" fideri için tutturulamayan hedefler nedeniyle kullanıcıya ödenecek tazminat miktarını,

EKSÜREGf: Son altı ay içinde "f" fideri için hesaplanan göstergesi,

TESf: Son altı ay içinde "f" fideri için daha önce tazmin edilen saatleri,

MDEKSÜREGf: EKSÜREGf göstergesi için kabul edilebilir sınır değeri,

SEB: Sunulamayan enerjinin bedeli (Kurum tarafından belirlenir),

ADf: Son altı ayda "f" fiderindeki kW olarak ortalama talebi,

ifade eder.

2) Eşdeğer Kesinti Sıklığı Göstergesi açısından;

$ÖTMf = [(EKSIGf \text{ TEFf}) \text{ MDEKSIGf}] \times (EKSÜREGf / EKSIGf) \times SEB \times ADf$

Burada;

ÖTMf: "f" fiderinde kullanıcıya ödenecek tazminat miktarını,

EKSIGf: "f" fiderinde son altı ay için hesaplanan göstergesi,

TEFf: Son altı ay içinde "f" fideri için daha önce tazmin edilen kesinti sayısını,

MDEKSIGf: EKSIGf göstergesi için kabul edilebilir sınır değeri, ifade eder.

Bir fider için, aynı hesap döneminde hem EKSÜREGf hem de EKSIGf göstergeleri için sınır değerlerin aşılması durumunda, dağıtım şirketi tarafından kullanıcıya en yüksek olan tazminat miktarı ödenir.

Dağıtım şirketi, kullanıcıya ödenen tazminatlara ilişkin bilgileri aylık bazda Kuruma bildirir.

Kullanıcıya ödenen tazminatlar, kullanıcının kendi hatasından kaynaklanmaması kaydı ile, teçhizatı ortaya çıkan zararın tazminini talep edilmesi yönündeki haklarını ortadan kaldırmaz.

26 Kasım 2005-ANKARA

İLETİŞİM

EMO Ankara Şubesi

<http://ankara.emo.org.tr>

YANLIŞ NEREDE?

e-posta : izmir@emo.org.tr

OTOYOL ÜCRET TOPLAMA SİSTEMLERİ

Ücret toplama sistemleri dünyada olduğu gibi Türkiye'de de operatör destekli (manuel) ve operatörsüz (otomatik) olmak üzere iki ana başlığa ayrılabilir. Şu anda ülkemizde hem otomatik, hem de operatör destekli, yarı otomatik ücret toplama sistemleri kullanılmaktadır.

1975 yılında Kara Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı öncülüğünde bir Anonim Şirket olarak kurulmuş olan ASELSAN, ürünleri ve faaliyet alanlarına göre üç grup başkanlığı altında örgütlenmiştir. Bu grup başkanlıkları

- Mikrodalga ve Sistem Teknolojileri Grubu (MST)
- Haberleşme Cihazları Grubu (HC)
- Mikroelektronik Güdüm ve Elektro-Optik Grubu (MGEO)

Aselsan İzmir Araştırma Laboratuvarı, Aselsan'ın Mikrodalga ve Sistem Teknolojileri Grubuna bağlı, sivil otomasyon sistemleri geliştirmek amacıyla 1992 yılında kurulmuş bir laboratuvardır. Başta Ücret Toplama Sistemleri (ÜTS) ve Trafik Yönetim Sistemleri (TYS) olmak üzere Akıllı Ulaştırma Sistemleri (AUS) alanında özgün projeler geliştirmektedir.

Ücret Toplama sistemleri dünyada olduğu gibi Türkiye'de de operatör destekli (manuel) ve operatörsüz (otomatik) olmak üzere iki ana başlığa ayrılabilir. Şu anda ülkemizde hem otomatik, hem de operatör destekli, yarı otomatik ücret toplama sistemleri kullanılmaktadır. Aselsan tarafından geliştirilen otomatik sistemler de kendi içinde Otomatik Geçiş Sistemi (OGS) ve Kartlı Geçiş Sistemi (KGS) olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Aselsan tarafından geliştirilen AUS sistemleri Tümleşik Ücret Toplama ve Trafik Yönetim Sistemleri (TÜTTYTS) olarak müşteri hizmetine sunulmaktadır. Bu makalede hakkında bilgi verilmektedir.

OPERATÖR DESTEKLİ ÜCRET TOPLAMA SİSTEMLERİ

Otoyollar, köprüler ve tünellerde ücret toplama amacına yönelik bir sistemdir. Açık veya kapalı sistem olabilir. Ücretlerin giriş ve çıkış noktalarına göre belirlendiği ÜTS ler kapalı, ücretlerin sadece bir erişim noktasında toplandığı ÜTS ler ise açık ücret toplama sistemleri olarak adlandırılırlar. Ülkemizde sadece Boğaziçi Köprülerinde açık ÜTS uygulanmaktadır.

Otoyola giriş yapılan gişelerde, manyetik kodlama yapılan kağıt biletlerin çıkış gişelerinde gişe operatörü tarafından yine manyetik okuyucuya okutulularak giriş/çıkış bilgilerinin alındığı ve ücretlerin hesaplandığı kapalı sistem, köprülerde

sadece geçiş yapılan ve mesafeye göre değil sabit ücretlendirme yapılan açık sistem türleri vardır. Sistemin temel bileşenlerini özetlemek gerekirse;

Otomatik Bilet Verme Cihazı (Giriş Gişelerinde)

- Hızlı ve çift seviyeli bilet verme,
- Kolay değişim sağlayan rulo bilet mekanizması
- ISO standartlarına uygun manyetik okuma / kodlama
- Standart veri haberleşme arayüzü
- Gişe merkezi ile sesli haberleşme imkanı
- Özel kilit korumalı çelik karkas muhafaza
- Toz ve serpinti suya karşı koruma
- Hızlı montaj ve kolay bakım / onarım gibi özellikleri vardır.

Ücret Toplama Terminali (Çıkış Gişelerinde)

- İklimlendirilmiş gişe kabinleri
- Gişe merkezi ile sesli haberleşme imkanı
- Standart veri haberleşme arayüzü
- ISO standartlarına uygun manyetik okuma / kodlama
- Termal makbuz yazıcısı
- Toza dayanıklı, korumalı çelik karkas muhafaza
- Para veya elektronik kart ile ödeme özellikleri vardır.

OTOMATİK GEÇİŞ SİSTEMİ (OGS)

OGS, otoyol ve köprülerde ücret toplamak için ASELSAN tarafından geliştirilen, durmadan araç geçirme esasına

dayalı, tam otomatik bir elektronik ücret toplama sistemidir. OGS, bir otoyol ücret toplama işletmesi için gerekli olan veri toplama, denetleme, izleme, ihlal işlemleri, ücretlendirme ve raporlama gibi tüm fonksiyonlara sahip entegre bir sistemdir.

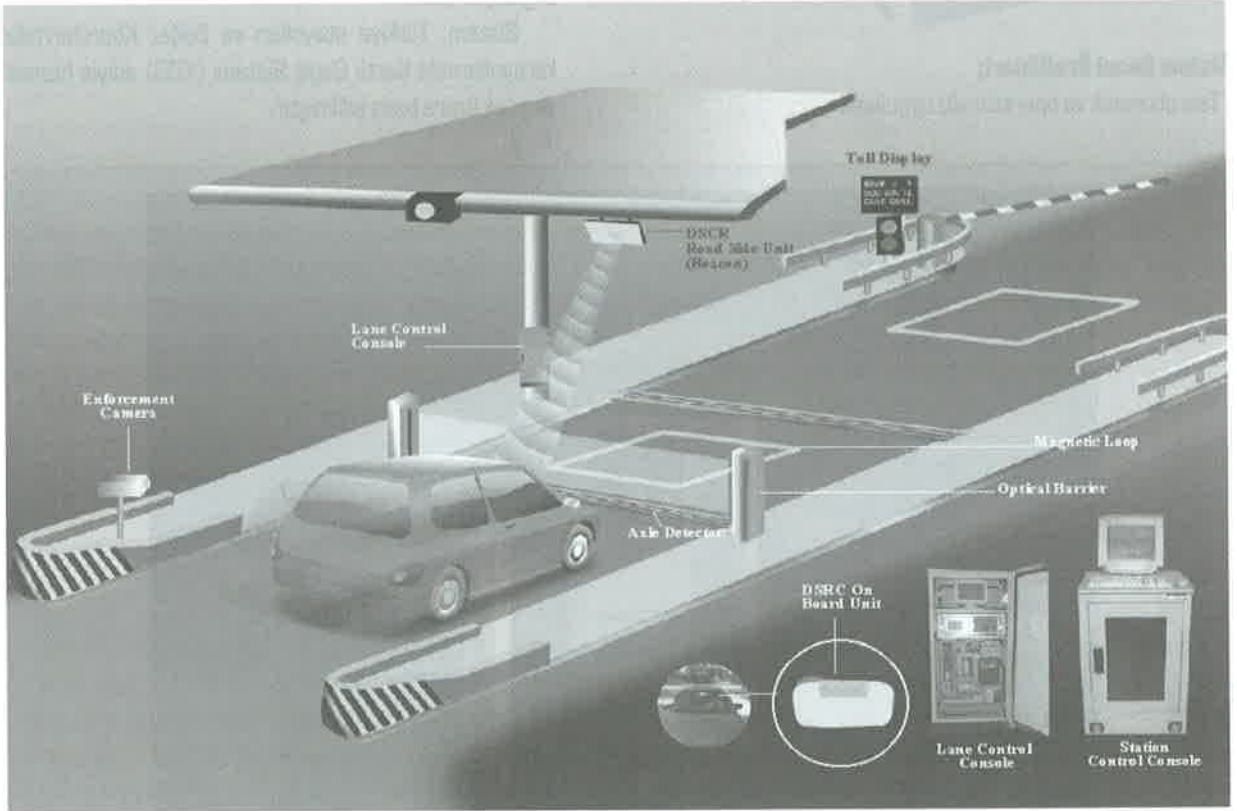
OGS abone esaslı bir Ücret Toplama Sistemidir. Sistemin bir otoyol üzerinde yaygın olarak kullanılabilmesi için, abone olmaya yatkın, otoyolu her gün kullanan bir kitlenin bulunması gerekir. Bu tip otoyollarda OGS, gişе araç kapasitesini önemli ölçüde artırarak oluşan kuyrukları azaltır. Kapasite artırımı yanı sıra, OGS aşağıdaki avantajları da beraberinde getirir:

- Sistemi nakit para kullanımından kurtararak, suiistimal risklerini azaltır.
- Tam otomatik olması personel gereksinimini azaltır.
- Ülke çapında entegre bir ücret toplama sistemi yönetimini sağlar.

Araçların, OGS giriş gişelerinden girişlerinde, yapılan araç girişi ile ilgili bilgiler RD link yoluyla bu cihaza yazılır. Araç, çıkış gişesinden çıkarken giriş yapılan istasyon, araç sınıfı gibi parametrelere bağlı olarak üretilen geçiş ücreti, kullanıcının hesabından düşülür.

KARTLI GEÇİŞ SİSTEMİ (KGS)

ASELSAN Otoyol Kartlı Geçiş Sistemi'nde sürücüler giriş ve çıkış gişesi işlemlerini kartlarını okuyuculara yaklaştırmak suretiyle tam otomatik olarak gerçekleştirirler. ISO 14443 standardına uygun temassız akıllı kartlar, büyük ödeme kolaylığı sağlayacak şekilde kredi kartları ile ilişkilendirilebildiği gibi içinde para tutulan elektronik cüzdan biçiminde de düzenlenebilir.

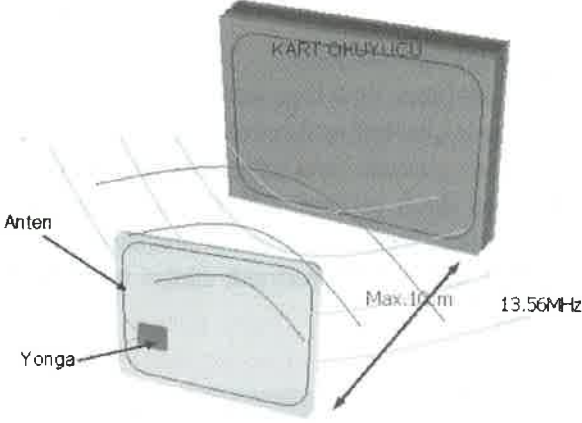
Aselsan OGS ücret toplama sistemi, CEN 278 Avrupa standardı ve 5.8 GHz çalışma frekansına uygun olarak geliştirilmiştir. Araç içlerine yerleştirilen cihazlar, üzerine veri yazma / okuma yapılabilen, başarılı geçiş işlemleri ve düşük kredi durumlarında kullanıcıyı uyaracak bir sesli uyarıcı içermektedir. Araç içi cihaz içinde banka hesap numarası, araç sınıfı, geçiş yapılan son istasyon bilgileri, geçiş zamanı, tarihi gibi bilgiler bellekte tutulmaktadır.

Ülke çapında hizmet veren giriş/çıkış gişeleri, kontrol merkezleri, kart hazırlama / kredi yükleme üniteleri ve Banka merkezi entegre bir yapıda tasarlanmıştır.

Tam otomatik çalışma esasına göre tasarlanmış KGS gişelerinde Çift Seviyeli Kart Okuma Terminalleri kullanılır. Gişelerde özel tasarlanmış kart okuyucular bulunur. Araç gişeye girer, sürücü, kartını kart okuyucuya yaklaştırır. Geçiş ücreti karttan otomatik olarak düşülür. Bariyer açılarak

geçişe izin verilir.

Kart bilgilerine erişim, şifre kilitlidir. Deneyerek bulunamayacak uzunlukta ve her kart için farklı şifreler kullanılır. Şifreler, özel güvenlik modülleri içinde saklanır, sistem yazılımı içinde yer almaz.

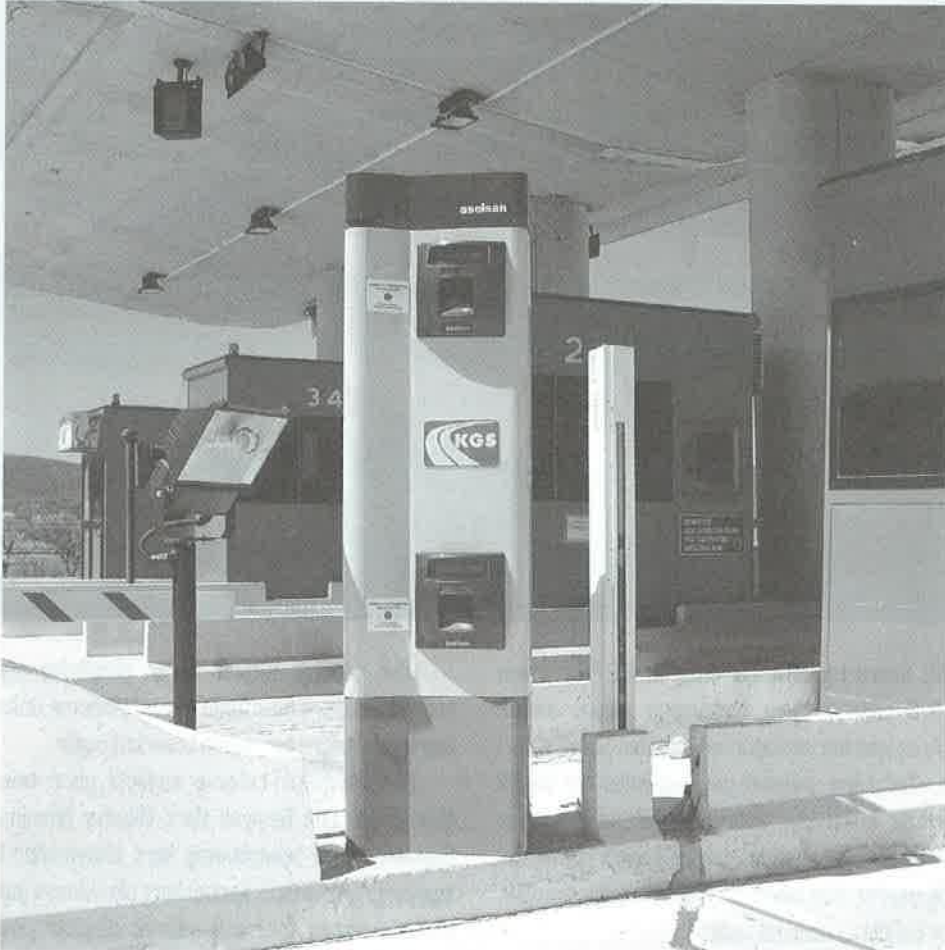

Sistem Genel Özellikleri;

- Tam otomatik ve operatörsüz uygulama

- Para kullanımı gerektirmez
- Konvansiyonel sistemler ile birlikte kullanım imkanı
- Hızlı ve güvenli ücretlendirme
- Uluslararası standartlara uygunluk
- Otomatik Sınıf Tayini (OST) sistemi
- Abone olmayan geçiş, sınıf uyumsuzluğu gibi her türlü alarm koşulunda araç plakasının tespit edilebildiği görüntülerin sayısal olarak kaydedildiği Kameralı İhlal Denetim Sistemi
- Sistem çapında oluşan ihlallerin değerlendirildiği, tebligatların hazırlanıp, ödemelerin takip edilebildiği ihlal denetim merkezi bilgisayar sistemi
- Kart hazırlama, kredi yükleme gibi işlevlerin gerçekleştirildiği entegre sistem yapısı
- Sistem ana veri tabanı ile bağlantılı müşteri hizmetleri bilgisayar sistemi

Sistem, Türkiye otoyolları ve Boğaz Köprüleri'nde karayollarında Kartlı Geçiş Sistemi (KGS) adıyla hizmet vermek üzere tesis edilmiştir.

YAPAY YAŞAM (II)

Yapay Yaşam, geleneksel biyolojideki aşırı karmaşık veya mümkün olmayan deneylerin gerçekleştirilebilmesi için fırsatlar sunar.

4. YAPAY YAŞAM İLE BİYOLOJİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Çağdaş biyoloji yaşam-bildiğimiz-gibi (life-as-we-know-it)

Dünya üzerindeki karbon zinciri yapısı üzerinde çalışırken, YYaşam konu alanı olarak yaşam-olabildiği-gibi (life-as-it-could-be) üzerinde durmaktadır.

YYaşam ürünleri ve dünyadaki doğal organizmaların "Biyolojik" olarak sınıflandırılabilir

ortak bazı yönleri de olmalı. [3]

1) YYaşam ve yapay organizmaların temeli biyoloji ve doğal yaşam olmalı.

Çağdaş biyolojinin ilkelerini bilmeden biyolojik dünyadaki yaşama dair teorileri üretemez ve uygulayamazsınız.

2) Yapay organizmalar ve doğal hayat genetik olarak benzer değildirler.

Geleneksel biyoloji doğal hayatı – yaşam-bildiğimiz-gibi – , dünya üzerindeki yaşamı çalışırken, Yapay yaşam, insan yapımı Biyolojik süreçler üzerine yoğunlaşır.

3) Yapay organizmalar ve doğal hayat bir derece fonksiyonel benzerlik taşımalı.

Doğal yaşam, yapay yaşamın temel taşıdır. Geleneksel biyolojinin çalışma alanları ile aynı türde çalışabilmek için yapay organizmaların en azından bazı genel tanımlamaları doğal yaşam ile paylaşması gerekiyor.

4) Yapay organizmaların doğal yaşam ile karma benzerliklere sahip olması olasıdır; yani doğa dengi organizmalar mümkündür.

Doğa dengi yapay organizmalar, doğal hayatla sadece fonksiyonel ortaklıklara sahip olmayan, bunun yanında benzer parçalar ve bu parçaların yarattığı benzer süreçler ile de birbirine benzer özelliklere sahip olan yapılardır.

YYaşam yapay organizmalar yaratmayı amaçlarken, biyoloji ise bitkiler, hayvanlar ve yaşam-bildiğimiz-gibi nin diğer üyeleriyle ilgili çalışmayı tercih eder.

Biyolojik araştırma, karmaşık olayları temel, küçük parçalara ayırmaya çalışırken esas olarak analitik iken, Yapay Yaşam sentetiktir ve temel birimlerden karmaşık olayların gerçekleştirimi için uğraşır. [1]

5. VİRÜSLER VE YAPAY YAŞAM

Genelde bilgisayar virüsleri kendi kopyalarını başka programlara ekleme mantığı ile çalışırlar. Virüslü bir dosya çağrıldığında etkileyebileceği diğer dosyaları arar ve virüs kodunun bir kopyasını bu dosyalara da ekler.

Zarar verme eğilimli virüslerin yanında "Liveware" adı verilen, insanların anlayabileceği şekildeki bilgiyi paylaşan yardımcı virüsler de vardır. Virüsler bilgi verisini ve program verisini bozmaya yönelik ise, "liveware" veri ve programsal elemanları bilgisayar kullanıcılarına yaymak için tasarlanmış, ve bunu yaparken de belli kurallarla sınırlandırılmışlardır. [6]

Virüsler veriyi bozmak için hızlı ve insan kontrolü dışında yayılırlarken, "liveware"lar bilgisayarın işletimi ve kullanıcılar için yararlı bilgiyi, kullanıcıların bilgisi dahilinde yayarlar. "Liveware"lar yaşadıkları ortamın ve kullanıcılarının yeni gereksinimlerine uyum sağlayarak çoğalabilme yeteneğine sahiptirler. [6]

Virüsler yaşamın temel özelliklerinden bir çoğuna sahiptirler. Bu özellikleri sağlamaları onların birer yapay yaşam örneği olduklarını gösterebilir. [5]

Zamanda izlenen birer yol olarak virüsler: Virüsler, zaman içerisinde birçok bilgisayar sisteminde bulunmuş bilgisayar bilgileri olarak gösterilmişlerdir. Fiziksel donanımla ilişkilendirilmemiş, fakat (bazen) bu donanımlar tarafından bilgiler olmuşlardır. Virüsler, diğer tüm fonksiyonel kodları gibi algoritmaların basit çıktılardır.

Virüslerin kendilerini kopyalaması: Bilgisayar virüslerinin temel özelliklerinden biri kendilerini kopyalamalarıdır. Kendi genlerine ait bilgiyi depolamaktır.

Virüsü tanımlayan kod, kendinden bir kopya oluştururken kullandığı taslaktır. Bu organik yaşam olarak bildiğimiz DNA moleküllerine benzer.

Virüs Metabolizması: Bu özellik, organizmanın çevreden enerji yada madde olarak bunu kendi aktiviteleri doğrultusunda kullanmasıdır. Bilgisayar virüsleri, içinde buldukları sistem tarafından çalışabilmek için sağlanan hesaplama enerjisini kullanırlar. Maddeyi dönüştürmezler ama bilgisayarın kullandığı elektrik enerjisini kendi bilgilerini

işlemek ve diğer programlara da bulaşmak için kullanır.

Virüsün çevresi ile fonksiyonel etkileşimler: Virüsler konakladıkları ortamları, işlevleri gereği sürekli test ederler. Kesintiler gönderir, belleği ve disk yapısını öğrenmeye çalışırlar.

Virüs parçalarının bağımsızlığı: Virüsler de yaşayan organizmalar gibi yok olmadan parçalanamazlar.

Çevresel değişimler karşısında virüsün dayanıklılığı: Bilgisayar virüsleri farklı işletim sistemleri altındaki çeşitli makinelerde çalışabilirler. Birçoğu antivirüs ve kopyalama engelleme mekanizmalarıyla başetme yeteneğine sahiptir.

Virüs evrimi: Burada virüsler, yaşıyor dediğimiz geleneksel sistemlerden farklılık gösterirler. Bildiğimiz ortak bilgisayar virüslerinden hiç biri evrim geçirme özelliğine sahip değildir, ancak değişebilecek, evrimleşebilecek karmaşık bir bilgisayar virüsü de yazılabilir.

Büyüme: Virüsler büyümenin farklı bir formunu gösterirler; zamanla buldukları ortamda kendilerinden daha çok bulunur. Ortamdaki hemen her dosyaya bulaşarak gelişmeye çalışırlar. Aslında bu bir çeşit üreme olarak da kabul edilebilir.

Virüslerin sergiledikleri bu özellikler "yapay yaşam" olarak tanımladığımız şeye yakın olduklarını göstermektedir. Fakat daha yakından incelendiğinde bir dizi farklılığın da bulunduğu görülecektir. Bu bize bilgisayar virüsleri "canlı değillerdir" diyebilme şansı verebilir. Virüsler yaşarlar diyebilmemiz için yaşadıkları ortamların – bilgisayarlar, programlar ve işletim sistemleri – da yapay yaşam özellikleri taşımasını gerektirir. [5]

6. YAPAY YAŞAM AÇIK KONULAR

Aşağıda görülen YYaşamın henüz çözümleyemediği anahtar sorunların bir listesidir. Bazı hedefler pratik sentezler, diğerleri teorik analizlerle ilgilidir. Sorunlar üç başlık altında toplanmıştır: yaşama geçiş, yaşamın evrimsel potansiyeli ve yaşam, zihin ve kültür arasındaki ilişki.

A. Yaşam, yaşamayandan nasıl ortaya çıktı?

1. Bir moleküler proto-organizma yaratmak.
 2. Yapay bir kimyadan yaşama geçişi başarmak.
 3. Temel yeni yaşayan organizmaların varolup olamayacağını belirlemek.
 4. Kendi iç yaşam döngüsünde tek hücreli bir organizmayı taklit etmek.
 5. Yaşayan sistemlerdeki fiziksel dinamiklerden kurallar ve sembollerin nasıl oluştuğunu açıklamak.
- B. Yaşayan sistemlerin potansiyel ve limitleri nedir?
6. Yaşamın açık-sonlu evriminde kaçınılmaz olanı belirlemek.
 7. Özgün sistemlerden genel sistemlere evrimsel geçişler için

gerekli alt sınır koşulları belirlemek. 8. Her alandaki dinamik hiyerarşileri düzenlemek için bir çalışma ortamı yaratmak.

9. Evrimsel süreçlerin organizmalar ve ekosistemler üzerindeki etkilerinin tahminlenebilirliğini belirlemek.

10. Evrimleşen sistemler için bilgi işleme, bilgi akışı ve bilgi oluşturma teorileri geliştirmek.

C. Yaşam ile zihin, makineler ve kültür arasındaki ilişki nedir?

11. Bir yapay yaşam sisteminde zeka ve zihnin önemini göstermek.

12. Yaşamın ilerideki evrimsel geçişi üzerinde makinelerin etkilerini değerlendirmek.

13. Kültürel ve biyolojik evrim arasındaki dengenin bir modelini çıkarabilmek.

14. Yapay yaşam için ahlaki değerler oluşturmak.

7. SONUÇ

Yapay Yaşam, geleneksel biyolojideki aşırı karmaşık veya mümkün olmayan deneylerin gerçekleştirilebilmesi için fırsatlar sunar. YYaşam, kaydadeğer yeni bilimsel buluşların yapılma olasılığını yükselterek biyolojik araştırmaların tamamlayıcılığını üstlenir. Ayrıca yeni teknolojiler geliştirmek için potansiyel sağlar: yazılım geliştirme, özelleşmiş robotlar, ekolojik izleme araçları, eğitim sistemleri v.b.

8. KAYNAKLAR

- [1] An Introduction To Artificial Life. Moshe Sipper, Logic Systems Laboratory Swiss Federal Institute of Technology, IN-Ecublens, CH 1015, Lausanne, Switzerland
- [2] ARTIFICIAL LIFE for Computer Graphics. Demetri Terzopoulos
- [3] Evaluating Artificial Life and Artificial Organisms Brian L. Keeley Experimental Philosophy Laboratory, Department of Philosophy, University of California at San Diego, 9500 Gilman Drive, La Jolla, CA 92093-0302 USA
- [4] Open Problems in Artificial Life, Mark A. Bedau; John S. McCaskill; Norman H. Packard; Steen Rasmussen; Chris Adami; David G. Green; Takashi Ikegami; Kunihiro Kaneko; Thomas S. Ray [5] Computer Viruses as Artificial Life Eugene H. Spafford Department of Computer Sciences Purdue University West Lafayette, IN 47907 1398 spaf@cs.purdue.edu
- [6] CONCEPTS OF COOPERATION IN ARTIFICIAL LIFE Harold W. Thimbleby Ian H. Witten David J. Pullinger October 1, 1998
- [7] "ARTIFICIAL LIFE" - YAPAY YAŞAM . Sedef KARA, EGE ÜNİVERSİTESİ
- [8] <http://www.aridolan.com>
- [9] <http://hex.alife.co.uk/>